

דף נח.

עין משפט ג.

יו"ד סימן קמד פ"א

א. ישראל שמכר אליל ודמיו בידו אסורים ב בהנאה, אבל עכו"ם שמכר האליל שלו אפי' מכרה על דעת לעבדה הדמים מותרים. ודוקא שידוע שמכרה לעשות צרכיו בדמיה, אבל בלא ידוע הדבר יש לחוש שמא מכרה העכו"ם לקנות בדמים אלילים אחרים והרי המעות מוקצין לאלילים ואסורים ל.

דף נח:

עין משפט ג.

ח"מ סימן ט פ"ה

ה. ח. הנוטל שכר לדון מ דיניו בטלים אפי' בדינים אחרים, עד שיוודע ש לא נטל שכר באותו דין, ומ"מ שכר בטלה מותר והוא שיקבל

כ. מברייטא בע"ז דף ל"ג דכתיב "והיית חרם כמוהו" כל מה שאתה מהייה ממנו היינו כמוהו. ומשמע דאם האליל של ישראל אפי' מכרה העכו"ם הדמים אסורים שהרי דמי ע"ז של ישראל הם. ש"ך ס"ק א'.

ל. ובסוף סי' קל"ב משמע דוקא בידוע ודאי שמכרה לקנות צרכיו ע"ז אסור אבל בסתמא מותר. כך העיר הט"ז בס"ק ב'.

מ. ממשנה בכורות דף כ"ט ע"א וכן דיקדק הר"ן בסוף פ"ב דקידושין מדתנן "דיניו" בלשון רבים בטלים ולא נקטו דינו, ודוקא הדינים משנודע שנטל אבל לפני כן יש לו חזקת כשרות, פ"ת ס"ק י'.

נ. הגם שבעבר עבירה דיניו בטלים עד שיעשה תשובה ג"כ, כאן כיון שלא עבר על לאו אלא משום קנס חכמים לא בעינן גם תשובה, כ"כ המהר"ם פאדווה בסמ"ע. ובנטל שכר שנפסל אין דיינים אחרים נפסלו מפני צירופו, פ"ת ס"ק י'.

ס. והוא שניכר לכל כגון שיש לו מלאכה ידועה לעשות בשעת הדין ואומר לבעלי הדין תנו לי שכר בטלה ממלאכתי, ואז לוקח מהם בשוה משניהם. והש"ך כתב שיקח משניהם זה בפני זה ועיין שם הטעם, ואם הדיין אמר תנו לי שכר בטלה שמא יזדמן לי סחורה או סרסרות במלאכה שאינה ידועה אסור לו לקחת גם שכר בטלה. והש"ך כתב בשם הב"ח דשכר בפשרה שרי אם הוא בעל מלאכה אפי' שאינו מתעסק כעת שרי בדיעבד, עיין בש"ך ס"ק ז'. ודין חשיב מלאכה, שצריך הוא לכתוב טענות ופס"ד - ואם לא אמר הדיין לפני כן שיש לו שכר בטלה ממלאכתו אינו נותן לו אלא שכר כפועל בטל, כמו במשיב אבידה כ"כ הסמ"ע והנתיבות, והט"ז כתב דגם שכר כפועל בטל פטור דיכול לומר לו, הייתי הולך לדיין אחר, והקצות כתב כהסמ"ע. ולפי דברי הש"ך צריכים הדיינים

משניהם בשוה.

עין משפט ד. חו"מ פימן לד פעיף יח

יח כט. הבזויים פסולים לעדות והם האנשים ההולכים ^ע ואוכלים בשוק בפני כל העם, או שהם ערומים בשוק בעת מלאכתם, וכל אלו אין הם מקפידין על עדות שקר. ^פ וה"ה מקבלי צדקה מן העכו"ם בפרהסיא אע"פ שאפשר להם שיתפרנסו בצינעא.

הגה: ל. כל מי שנוטל ^ז שכר להעיד עדותו בטלה, כמו הנוטל שכר לדון, ואינן צריכים הכרזה. ואם החזיר הממון דינו ועדותיו קיימין, שאין זה כשאר הפסולים שצריכים הכרזה ותשובה, אלא ^ק קנס שקנסו אותו חז"ל שיתבטלו מעשיו. וכל מה שאדם מעיד בגלל יראה או יסורין אין בו ממש.

הגה: לא. דיין שדן כבר, ובא הבע"ד ליתן לו מתנה על שהפך בזכותו, ^ר אסור לו לקבלו.

הנוטלים שכר מבעלי הדין שיאמרו שנוטלים בשביל פשרה, ועיין בספר פעמוני זהב (אנקאוה).

^ע. ואינם מקפידים על הבושת. ומה שכתוב בירושלמי מעשרות פ"ג שאין שבח לתלמיד לאכול בשוק דמשמע דלא נפסל בזה, והביאו התוס' שם בקידושין, מפרש הרמב"ם דאירי שם בשוק שאין בו רוב עם. כ"כ הב"י והכ"מ ע"ש.

^פ. מימרא דרב נחמן בסנהדרין דף כ"ו ע"ב. שמבזים עצמם ואינם חוששין וכל אלו פסולים מדבריהם.

^צ. משנה בכורות כ"ט. וכל זה בעדים שכבר ראו המעשה דמחוייבים להעיד ע"פ הדין, וכמו שאדם חייב לדון בין אדם לחבירו, אבל מי שאינו מחוייב להעיד שעדיין לא ראה המעשה, ונוטל שכר לילך לראות הענין שיהיה עד, מותר. כ"כ הב"י בסי' כ"ח בשם הרשב"א.

והוא שנוטל מב' צדדים אבל מצד אחד פסול משום נוגע. כ"כ בנתיבות ס"ק כ"א. אם לא שנוטל רק שכר בטלה דמוכח.

^ק. כ"כ הר"ן בסוף פ' האיש מקדש. כי כל המצוות צריכין להיות בחינם. וכתב בנתיבות דדוקא שנוטל מב' צדדים מועלת החזרה אבל כשנוטל רק מצד אחד פסול מטעם נוגע, ואפי' החזיר השכר אחר שהעיד פסול.

^ר. כך משמע מהאשר"י בסוף פ' זה בורר. דהוי שוחד מאוחר וכמו ריבית מאוחרת דמבואר בב"מ ע"ה, דאסור.

עין משפט ז.

אח"ע סימן לה פ"ה ט

ט. יא. העושה שליח לקדש לו אשה פלונית, וקידשה השליח לעצמו הרי זו מקודשת לשליח ^ש, אף שעשה מעשה רמאות, והוא שלא קידשה בכסף המשלח, ואפי' אמר לה פלוני שלחני בשבילי וחזר ואמר לה בשעת הקידושין מקודשת לי ^ה, והוא ששמעה האשה והבינה טוב קודם קבלת הקידושין.

ט. יב. טעה השליח ואמר לי במקום לפלוני, אין כאן בית מיחוש, ונאמן השליח לומר שטעה. וי"א דיש להצריכה גט מהשליח ^א.

עין משפט ז.

אח"ע סימן מ פ"ה ב

ב. ג. בא שני וקידשה בתוך ל' יום כשאמר לה הראשון לאחר ל' יום, מקודשת לשני לעולם, לפי שכשיגיע זמן ל' יום ימצאו קידושי ראשון שקידושי שני תפסו כבר וא"א היא דלא תפסו בה קידושין. אבל אם מת השני או גירשה בתוך ל' יום, חזרו קידושי ראשון ^ב, ולכן צריכה גט מן הראשון ^א, ויש חולקין.

עין משפט ט.

אח"ע סימן מ פ"ה ג

ג. ד. האומר לאשה הרי את מקודשת לי בפרוטה זו מעכשיו ולאחר ל' יום, ובא אחר וקידשה תוך ל', הרי זו מקודשת לשניהם מספק,

^ש. שם במשנה נ"ח ע"ב.

^ת. ואין לומר שכונתם הוא דברים כיון שבפיהם דיברו קודם על המשלח, הואיל ובצירוף הכוונה עם תיבת לי הוי חזרה ומקודשת לשליח, אבל באמירת תיבת לי לבד בלי כוונה לשליח, אין כאן בית מיחוש, דתיבת לי נופלת גם על המשלח ש"לי" היינו לזה ששלחני, ונאמן השליח לפרש דבריו. כ"כ בח"מ ובב"ש.

^א. מרדכי בשם רבינו ידידיה הביאו בשו"ע.

^ב. בירושלמי אמרו דאם יש אח לשני מאחר שזקוקה ליבם לא חלו קידושי ראשון, והרמב"ן כתב שהירושלמי ס"ל דלא תופסין קידושין ביבמה, אבל לדין היבמה שנתקדשה צריכה גט, א"כ גם כאן אין הזיקה מונעת חלות הקידושין של הראשון. כ"כ בח"מ.

^ג. מלשון זה משמע דאינה מקודשת קידושין ודאין לראשון, והוא דעת הר"ן. אבל דעת היש חולקין והם הרשב"א והרא"ש דכיון שקיבלה קידושין מהשני פקעו קידושין מן הראשון, ושוב לא חלין. ע"ש בח"מ.

לפיכך שניהם נותנים לה גט^ד, בין בתוך ל' יום ובין לאחר הל' יום.

עין משפט י.

אה"ע סימן לה סעיף ט

עיי' לעיל עין משפט ז

ד. גמ' קידושין נ"ט ע"ב, דמספקא ליה לרב אי תנאה הוי או חזרה הוי במה שאמר לה מעכשיו ולאחר ל' יום, ואם תנאה הוי קידושי ראשון חלים וקידושי שני לא חלו, ואם חזרה הוי קידושין של שני חלו קידושי ראשון לא חלו, וע"כ ספק מקודשת לשניהם, וקימ"ל בעלמא לא יגרש שני וישא ראשון, ועיי' בח"מ.